

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeană, Băndășana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniăreva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Tibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânămărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Să păstrăm!

Latinul zicea «*nulla calamitas sola*», care pe românește se tălmăcește așa de potrivit prin zicătoarea: «*nici un rău nu vine singur*».

Adevărul acestei sentințe, întemeiate pe experiența de veacuri, reiese atât de clar și din întâmplările anilor din urmă.

După 3 ani consecutivi, nefavorabili, atât în privința agricolă, cât și în privința financiară, a urmat războiul mondial, în care, chiar dela început, sângeră și neamul nostru.

Urmările dezastruoase ale acestui războiu sunt nenumărate, chiar și pentru cazul, că patria noastră ar eși din el biruitoare. Răul ar fi la culme, îndeosebi, dacă ar urmări și după acești 3 ani economici nefavorabili, iarăș ani agricoli nefavorabili. Și nu trebuie să uităm, că au mai fost în cursul timpului serii îndelungate de ani răi. Cine, s. e., nu-și aduce aminte de cei 7 ani neroditori ai Egiptului, de cari pomenește istoria?

Iată pentru ce trebuie să revenim și noi, cum fac toți factorii vieții publice din statul nostru și din toate statele europene, asupra chestiei celei mari, a chestiei de viață, nu numai pentru cei din războiu, dar pentru întreaga obște.

Este chestia *păstrării*, cât mai bine, a *agoniselei*, care preocupă pe căpeteniile țărilor, preocupă pe toți ceice au la inimă soarta mulțimei, cum și, în acelaș timp, pe fiecare individ cu mintea și inima la loc.

Păstrarea este calea mijlocie, calea de aur, între *risipă* și *sgârcenie*. Risipa, precum se știe, este groapa fatală, ce și-o sapă, înainte de vreme, tot omul, care se întovărășește cu ea. Zgârcenia este și ea o patimă, care nu aduce nici un bine, pentru că ea, pe lângă alte rele nenumărate, de cari este întovărășită, astupă în suflet toate izvoarele milei și desface toate zăvoarele ce țin ascunși în inimi embrionii înșelăciunii și crimelor, cari emanează din pofta de câștig fără frâu și fără nici o considerație la principiile morale și de dreptate.

Păstrarea a avut-o în vedere și parlamentul țării, când a dat guvernului împuternicirea de a apăra, prin ordinațiuni în contra *scumpetei* și, eventual, *foametei* obștea consumenților din patrie. A și fost timpul suprem ca statul să se ocupe în mod serios de această problemă și să aibă în vedere nu numai aranjarea prețurilor maxime, ci să reguleze consumația unor anumite articole și proviziile, ce se mai află să le asigure pentru zilele viitoare, cari pot să devină foarte critice.

Milioanele de oameni dintr'o țară diferă dela individ la individ. E așa de felurit temperamentul și morala acestora, încât numai puterea statului poate să niveleze pretensiunile și acțiunea tuturor. Nici chiar războiul nu e în stare să o facă aceasta. Mulți bogați, nici în aceste timpuri critice, nu abdică, din îndemn propriu, de mese îmbelșugate și de lux, chiar nici atunci, când sute de săraci din jurul lor flămânez și sufăr de frig.

În fiecare țară guvernul îngrijește, ca în timp de războiu să se distribuie, cât mai în-

țelegem, proviziile și prin aceasta să fixeze prețurile. Așa s'a făcut în Germania, unde s'a stabilit câtă pâne poate să mănânce fiește cine și unde sunt supuse la o censură foarte strictă prețurile principalelor articole de consum. Rezolvarea ideală a acestei mari chestiuni consistă nu numai în a stabili întreagă cătățimea proviziilor și întru a controla pofta de câștig a producătorilor, a intermediatorilor — marii și micii comercianți, — ci și ca consumația să se facă în proporția proviziilor. Ca astfel nimeni, fie acela cât de bogat, să nu risipească și nimeni, fie el cât de sărac, să nu peară de foame.

Ordinațiunea Nr. 8682—1914 a guvernului, prin care se stabilesc prețurile maxime impuse pentru grâu, săcară, orz și porumb, cum și pentru făina produsă din acestea, mai de parte pentru cartofi și făina de orez, am dat-o în numerele precedente ale revistei, iar *ordinațiunea Nr. 8681—1914* cu privire la regularea preparării și punerii în circulație a făinii de grâu, săcară, orz și porumb destinată pentru consumul obștesc, în fine *ordinațiunea Nr. 84,204—1914* cu privire la executarea ordinațiunii Nr. 8317—1914 relativ la regularea producției și punerea în circulație a făinei de grâu și săcară destinate pentru consumul general, — le-am dat, de asemenea, în numerele precedente.

*

Dispozițiile, de cari am amintit în șirele precedente, sunt, fără îndoială, cele mai importante și absolut necesare; ca însă răul, ce amenință, să poată fi paralizat, mai sunt a se avea în vedere și alte măsuri, pe cari ar trebui să le observe fiecare cap de familie din țară.

Se știe, că poporul nostru este eminentemente agricol. Chiar și o parte a populației noastre din orașe se ocupă cu agricultura și cu economia de vite. Astfel poporul nostru, ca popor agricol, nu ar fi să fie amenințat prea mult de criza economică, ce se pregătește. Dar nu e chiar așa. Pentrucă, între agricultori sunt unii, cari produc un plus de cereale pentru vânzare, alții, cu pământ mai puțin, abia produc cvantul necesar pentru familia proprie, iar o parte foarte considerabilă, în posesiunea a câtorva brazde de pământ, produc cerealele necesare abia pentru câteva luni din an și, în fine, sunt nenumărate familii, cari trăiesc din cumpărat întreg anul, cum sunt zilerii și, în genere, sărăcimea, apoi meseriașii și classa intelectualilor.

Ne întrebăm acum: pentru cari din aceste categorii ale poporului nostru au fost necesare dispozițiile luate de guvern?

Pe ceice au un prisos de cereale pentru vânzare, îi interesează aceste dispoziții, ca să știe cum să-și valorizeze mai bine acel prisos.

Pe ceice nu produc cereale necesare pentru trebuințele proprii, îi interesează aceste dispoziții, ca să se știe orientă asupra tuturor împrejurărilor stabilite prin numitele ordinațiuni, împrejurări, cari îi privesc foarte de aproape, având să cumpere cvantul de alimente de prima necesitate în condiții destul de grele, adesea insuportabile.

Iar pe ceice produc abia cele trebuincioase pentru familie, îi interesează, mai mult în mod indirect, determinându-i a fi cât mai păstrători, ca, eventual, în caz de ar urmă încă un an rău agricol, să poată avea provizii pe timp cât mai îndelungat.

Astfel, cum se vede, pentru preîntâmpinarea vremurilor de grea cumpănă și de grele încercări și bătaie a lui Dumnezeu, se impune tuturor a face, în măsură cât mai mare, uz de virtutea păstrării.

Este adevărat, că poporul nostru, în genere, nu e un popor risipitor. Totuș, însă, nu a ajuns să știe face, în toate împrejurările, cea mai bună întrebuințare de agoniseala sa.

Așa, sunt regiuni întregi, unde plugarii noștri, îndată după secerat, când porumbul s'a sfârșit, trăiesc numai cu pâne de grâu, consumată în stare proaspătă, moale. În chipul acesta se consumă prea mult grâu până la culesul porumbului. În alte regiuni se mănâncă pâne de grâu curat în tot cursul anului.

Unde se procedează astfel, rău se procedează.

Știm, că sunt regiuni întregi, în cari populațiunea se nutrește, întreg anul, cu pâne de săcară, altele în cari pânea, peste tot, se consumă numai la zile mari și *stălpul căsii*, cum se zice, este *mămăliga* și mălaiul, copt din făină de porumb.

Pentruce, oare, nu s'ar putea generaliza obiceiul de a nu se consumă numai pâne de grâu curat în regiunile, unde s'a urmat până acum astfel? Și pentruce să nu se amestece în aluat și o cantitate de cartofi, cum fac, bunăoară, toți brutarii din orașe și țărani altor neamuri? Pentruce nu s'ar amestecă făina de grâu și săcară cu făină de porumb și chiar cu făină de orz?

Iată tot atâtea întrebări de mare interes, cari ar trebui ventilate de cătră cei chemați din satele noastre, acum, mai ales, în împrejurările grele de azi și stăruind ca principiile indicate să se înrădăcineze în obiceiurile poporului, în viața lui de toate zilele.

N'am putea zice, că poporul nostru trăiește îmbuibat. Doar, în unele părți, se mai postește și acum. Și știm, că unde se țin posturile cu rigoare, acolo câte 6—7 săptămâni nu se consumă, afară de pâne și mămăligă, decât mai numai fasolea și varza, peste cari se pune și puțin oleu, dacă el nu lipsește.

Dar și varza, în cele mai multe locuri nu se cultivă, ci se cumpără; iar alte legume, numai rar de tot se folosesc la noi în economia casei, pentru că, din neștiință, nu se cultivă. Astfel, se poate zice că, afară de cartofi, și păstăioase alte plante de grădină aproape nu se cultivă și nu se întrebuințează. Căci chiar și ceapa, usturoiul și salata se cumpără în cele mai multe sate de ale noastre. Doară știrul și loboda, cari cresc de sine, suplinesc alte legume în timpul primăverii și al verii.

Mare lipsă duce poporul nostru, în unele regiuni, și de poame și de derivatele lor: prune uscate, lictar ș. a., cari, unde se află, formează o rubrică de mare însemnătate în alimentație.

Un rău nespus este și gătirea puțin corespunșătoare a bucatelor. De slănină, mâncată în stare crudă, s. e., s'ar putea face mult mai bună întrebuințare prăjindu-se cu ea o zamă de cartofi sau alte legume. Carnea de porc, mâncată mai mult friptă în dulcele Crăciunului, de asemenea s'ar putea întrebuința cu mai mult folos, pregătind din ea mai adeseori zămuri.

Din cele spuse până aci se vede, că, pe lângă, îndrumări corespunșătoare, s'ar putea face unele reforme de mult folos în traiul de toate zilele al țaranului nostru, cari, mai ales acum, se impun mai mult decât oricând altădată.

Familiile cu mulți copii, să se desărcineze de o parte din ei, dându-i în serviciu.

Să se mai desvețe oamenii, măcar acum, de consumarea rachiului, de lux, de pomeni și alte obiceiuri împreunate cu împrăștierea banilor și consumarea bucatelor.*

Iar mila și pomana cine le poate face, să le facă în înțelesul cel mai bun al cuvântului. Să ajute pe cei în adevăr lipsiți și nevoiași. Prilejuri li se vor da în toate zilele.

Resumând advertizăm, încă odată, întregă obștea românească, să-și reducă trebu-

* Cea mai recentă circulară a Prea S. S. D. episcop Dr. Vasile Hossu, cu privire la sistarea pomenilor și ospețelor, ar merită o răspândire generală, ca să fie cunoscută și urmată de întregă obștea românească.

ințele și să păstreze,** ca mai târziu să putem suporta cu mai puține eforturi, sarcinile, ce ne vor năpădi tot mai mult în timpul războiului, și acelea, cari vor urma, în mod firesc, pe urma acestuia. S.

Chestiunea bilanțurilor și a dividendelor.

Cum am arătat și cum s'a putut ceti și în raportul secretarului „Solidarității“ către direcțiunea însoțirii noastre, chestiunea bilanțurilor și dividendelor pe anul curent a provocat o mare discuție în cercurile de specialitate și de guvernament. Părerile ivite în jurul acestor importante chestiuni sunt cunoscute. Ele au fost reasumate — așa zicând — în anchetele puse la cale la noi și în străinătate din partea factorilor competenți. Special la noi, în Ungaria, încă s'a ținut asemenea anchete și consfătuiri. Cea mai de seamă și, desigur, și cea mai hotărâtoare, este ancheta convocată și ținută la 19 Decembrie a. c. la inițiativa și sub prezidenția ministrului de justiție Balogh. La această anchetă au fost reprezentați și ministrul de finanțe și de comerț, precum și aproape toate notabilitățile economice și financiare din capitala țării.

Cu privire la bilanțuri, ancheta a constatat că băncile doresc și pot să facă încheieri regulate și normale cu finea anului curent. Singură chestia cursului efectelor publice rămâne să fie decisă prin factorii competenți. Cum se va rezolvi această chestie nu se poate spune cu siguranță. Unii au cerut să se impună cursurile dela 25 Iulie a. c., alții să le stabilească guvernul și iarăș alții să le lase la voia singuraticilor întreprinderi. Probabil însă că se vor fixa prin o ordinațiune specială.

Toți cari au participat la anchetă au fost însă de părere ca să se deie posibilitate băncilor pentru amânarea adunărilor generale până la 30 Iunie 1915. Au cerut aceasta din motive foarte importante. Anume se știe că adunarea generală are a spune ultimul cuvânt asupra unui bilanț. Ea îl poate primi sau modifica după cum află de bine. Ori, cu cât se vor ține adunările generale mai târziu, cu atât mai limpede se va putea face apretierea evenimentelor prezente extraordinare și deci și judecata asupra influenței, ce o pot avea față de bilanțuri. Aproape ca sigur deci că și în privința amânării adunărilor generale se va emite o ordinațiune din partea guvernului.

Mai mult însă a fost preocupată ancheta de chestia dividendelor. Aproape toți cei de față au fost de părere, ca dividendele în anul acesta să se reducă. Astfel directorul institutului „Magyar Általános Hitelbank“, cea mai de elită bancă din Ungaria, d-nul A. Ullmann, a fost de părere să se fixeze dividendă la 5%, adevărată cât au hotărât băncile mari din Viena să

** Pentru păstrarea cerealelor stăruie și o circulară mai recentă a d-lui ministru de agricultură.

deie acționarilor lor. Tot pentru reducerea dividendei pe toată linia a fost și directorul celuilalt mare institut din Pesta „Első hazai“, d-nul I. Walder. Și mulți alții. Singurul care a susținut principiul ca în dividendă să nu se facă reduceri a fost directorul „Băncii comerciale ungare“, d-nul L. Lánczy. A învins însă părerea că dividendă să se reducă. Cum se va stabili această reducere, azi nu se poate prevedea. În tot cazul însă va urma.

Vedem cu plăcere că părerile predominante în această anchetă acopăr întru toate hotărârile direcțiunii „Solidarității“, publicate în Nr. nostru penultim. De altfel aceste hotărâri încă au fost trimise și respective cerute de unii membri ai anchetii.

Băncile și revizorii experți.

Într'unul din N-rii trecuți ai revistei noastre, am arătat că direcțiunea „Solidarității“, în ședința sa dela 6 Decembrie a. c., ocupându-se de chestiunea revizuirilor, ce urmează să se facă în anul acesta la băncile asociate, a constatat, că *de prezent mai mult de jumătate dintre revizorii experți sunt mobilizați* și astfel lucrările obișnuite pentru cei rămași vor fi foarte anevoioase. Vor fi anevoioase nu numai pentru că revizorii rămași sunt puțini, ci, îndeosebi, pentru că aceștia — lipsind o mare parte din personalul băncilor la cari își au ocupațiunea de căpetenie — în anul curent nu se vor putea deplasa așa ușor ca în trecut. Pentru a se ajuta oarecum în situațiunea dată, direcțiunea „Solidarității“, a autorizat biroul, că în mod excepțional, *în anul curent să poată exmite spre revizuire și pe alți funcționari reputați de pe la băncile noastre.* Prin aceasta, natural, situația băncilor față de revizuirile obligatorii se va mai ușura. Cu toate acestea ne ținem de datorință a atrage atențiunea institutelor interesate, că *cei exmiși pentru revizuire nu vor putea zăbovi prea mult la una și aceeași bancă.* Institutele noastre să-și pregătească însele lucrările de încheiere și să nu aștepte ca aceste lucrări să le facă cei exmiși pentru revizuire. Spunem îndeosebi aceasta, deoarece avem cunoștința că unele institute, cărora li s'au redus personalul, au cerut deja să li-se delege astfel de revizori, cari să aibă timp să le facă și încheierile. Ei bine, aceste sunt cereri aproape imposibil de îndeplinit. Înțelegem situația grea creată institutelor noastre prin chemarea sub arme a personalului lor tehnic și administrativ, dar, cu toate acestea, le rugăm și pe această cale să caute să-și pregătească lucrările de încheiere prin specialiști din apropiere și să nu se bizuie pe revizorii-experti, cari la nici un caz nu vor avea timp pentru asemenea lucrări.

Dar oricât de grele vor fi în anul acesta lucrările de revizuire, băncile noastre, cari urmează a se supune controlului extern, să nu întrelase a cere re-

vizor. Este un mare interes pentru organizația noastră de bancă, ca institutele românești să se supună ca și până acum — ori poate chiar mai mult — ca până acum — la revizuire. O fac aceasta pentru propriul lor interes și pentru interesul comun.

Prețurile maxime.

Întregim datele publicate în numărul nostru ultim, asupra prețurilor maxime ale cerealelor în orașele din provincie, din ținuturile locuite de poporul nostru, încă cu următoarele date:

	Grâu	Săcară pro 100 kilograme	Orz	Porumb
Boroșineu K	39.50	31.50	27.70	21.50
Făgăraș	39.—	28.—	23.—	22.—
Cluj*	40.—	32.—	27.—	22.—
Cojoena	4.—	30.—	26.—	21.—
Hunedoara	42.—	33.—	30.—	23.—
Orăștie	42.—	33.—	30.—	23.—
Oravița	37.80	30.60	26.80	20.—
Reșița	39.10	31.90	28.10	21.30
Zlatna	42.70	33.—	28.—	22.50

Prezicerile contrarilor prețurilor maxime pentru cereale — ale cercurilor mercantile — par a se adevăra. Prima consecuență a prețurilor maxime, fixate de autoritățile administrative, în vigoare abia de 2 săptămâni — precum anunță ziarele din capitală — este, totala stagnare a negoțului de cereale, atât în capitală, cât în centrele mai însemnate de cereale din provincie. Neguțătorii de cereale se abțin dela orice cumpărări, după ce prețurile maxime fixate le iau posibilitatea, de a realiza fie și profituri mai modeste pe urma cumpărărilor efectuate și afară de aceasta mai având și rizicul de a li-se lua eventual cerealele cumpărate — pe calea rechizițiunii.

O mare primejdie amenință și morile mari din Budapesta, cari având rezervele deja aproape epuizate, vor fi nevoite, în lipsă de cereale de măcinat, să-și sisteze activitatea.

Intrucât lipsa de afaceri în târgul cerealelor nu este numai o manevră a marilor neguțători de cereale din capitală și a întinsei lor rețele de cointeresate din provincie, probabil, că guvernul va fi nevoit să ia, în timp apropiat, noi măsuri, pentru a preveni lipsa de bucate pentru consum. Sau va trebui să ordoneze rechiziționarea rezervelor de cereale dela producători, sau să modifice ordonanța sa privitoare la prețurile maxime.

Cu data de 21 crt. ministeriul r. u. a emis o nouă ordonanță, sub Nr. 9227/914 M. E., prin care fixează și pentru *ovăș* prețul maximal admisibil.

* Fixate din nou, după ce prețurile fixate mai înainte și publicate în Nr. nostru ultim, n'au fost aprobate de ministrul de comerț.

Conform § 1 al acestei ordonanțe prețul maximal al ovășului este fixat pentru întreg teritoriul țărilor coroanei ungare cu K 24 — de majă metrică (100 kg.) — fără privire la greutatea de calitate. Prețul acesta maximal, care cuprinde și speșele de transport la stațiunea de încărcare, se înțelege, exclusiv sacul, la locul de primire a marfei, și pe lângă plată în bani gata.

În caz de vânzare pe credit, dobânda, ce se poate încasa dela cumpărător nu poate fi mai mare decât 2% preste etalonul oficial al Băncii Austro-Ung., în vigoare la încheierea târgului (§ 2).

Prețul maximal fixat pentru ovăș, a intrat în vigoare la 25 Decembrie a. c. După acest termen este strict interzis a vinde ovășul, cu prețuri mai urcate, decât cel maximal. Neobservarea acestei dispoziții se pedepsește cu arest până la 15 zile și cu o amendă până la K 200 — (§ 3).

În sensul §-ului 4, pentru scopurile consumului direct (comerțul în mic) ovășul se poate pune în vânzare numai cu un preț, ce stă în proporție corăspunătoare cu prețul maximal fixat.

Procurarea ovășului din străinătate nu cade sub dispozițiile ordonanței prezente.

Cursul devizelor.

— O hotărîre a băncilor bucureștene. —

Mai mulți reprezentanți ai băncilor din București s'au întrunit acum câteva zile, la „Banca Națională a României“ unde, sub prezidenția d-lui guvernator, au discutat asupra mijloacelor de a înfrâna urcarea continuă a schimbului și a-l pune în concordanță cu interesele țării. În acest scop au hotărît următoarele:

1. De a nu plăti sub nici o formă, pentru oferte, ce se vor primi de ori unde, alte prețuri decât următoarele:

a) pentru Mărci Lei 127,50, și pentru Coroane Lei 102;

b) pentru Franța Lei 105, pentru Italia 102, pentru Elveția 103, pentru Anglia 26,50, pentru Rusia 250, și pentru Olanda 220, rezervându-se însă în mod constant din toate cumpărările, ce se vor face un minimum de 25 la sută „Băncii Naționale a României“, pe prețurile originale.

2. De a vinde băncilor și bancherilor din țară și ministerului devizele din categoria a) cu următoarele prețuri: Mărcile cu Lei 128,50, Coroanele cu Lei 103; iar publicului și ori cărui alt client, plătind în număr, pe prețul fix de: Lei 130,50 pentru Mărci, și Lei 104,50 pentru coroane.

3. Prețul vânzării devizelor din categoria b) să rămână facultativ.

De asemenea să rămână la facultatea băncilor majorarea prețului maxim de vânzare, în ceea ce pri-

vește clientela lor de cont-curent, dacă aceasta din urmă nu cade în categoria băncilor sau bancherilor.

4. În ce privește clientela din străinătate, prețurile de vânzare pentru categoria a) nu pot fi mai joase decât cele stabilite la punctul 2. Iar cele pentru categoria b) rămân facultative, fără nici o restricțiune.

5. Cumpărarea și vânzarea de bilete de bancă străine, precum și a monedelor de aur, nu intră în nici una din restricțiunile de mai sus. Fac excepțiune la acest aliniat bancnotele austriace, al căror curs se fixează, pentru cumpărare la 102,25 maximum, iar pentru vânzare la 103,25 minimum.

6. În scop de a curmă specula, reprezentanții băncilor se obligă ca să nu avanseze nici o sumă de bani, asupra bancnotelor din urmă.

Hotărârile de mai sus au importanța lor specială și pentru publicul dela noi, date fiind legăturile destul de vii, comerciale și financiare, dintre monarhia noastră și România, mai ales pe terenul negoțului de cereale.

Regularea obligamentelor cambiale ale celor chemați sub drapel.

Una dintre cele mai mari dificultăți, ce au a întimpină băncile din provincie în mersul afacerilor lor în cursul războiului prin care trecem, este *procurarea cambiilor de prolongire dela debitorii lor cambiali*.

Mobilizarea a venit atât de pe neașteptate și s'a executat cu atâta repeziciune, încât conducătorii băncilor nici n'au avut vreme a se cugeta la toate consecvențele, ce le va avea războiul resp. mobilizarea asupra mersului afacerilor lor și a luă măsuri în consecvență. Este desigur disparent numărul acelor bănci, cari d. ex. s'au îngrijit de procurarea de cambii nouă de prolongire dela debitorii lor cambiali, chemați sub drapel, sau cel puțin de procurarea unor plenipotențe, în temeiul cărora o treia persoană să se poată îngriji de regularea cambiilor scadente — în numele dato-rașilor absenți.

Dificultățile de până acum, cu procurarea cambiilor, se vor potența încă și mai mult, dacă peste câteva săptămâni sau luni, va fi chemat sub drapel și contingentul cel mare al glotașilor, asentați în cursul ultimelor două luni.

Pentru a preveni aceste dificultăți, cari pot deveni deapreptul o calamitate pentru bănci ca și pentru clienții lor de sub drapel, „M. P.“ lansează ideea, ca statul, să institue după analogia tutorilor publici sau a curatorilor numiți din oficiu — în comunele mai mari, în sediile de bănci — *niște plenipotențiați, curatori oficiali pentru ocrotirea intereselor economice ale celor de sub drapel*.

Acești plenipotențiați-curatori ar avea chemarea a face pașii de lipsă pentru regularea obligamentelor bănești ale celor absenți; a subscrie — în

baza autorizării primite — în numele acestora documentele necesare, cambiile etc. și în general a întreprinde tot, ce reclamează interesele aceluia, a cărora reprezentanți sunt.

Ideea nu este realizabilă, și aceasta cu atât mai puțin, cu cât dispoziții de natură analoagă, s'au luat odată la noi cu bun succes, cu prilejul acțiunii pentru sanarea Rutenilor din Maramurăș.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 24 Decembrie 1914.

Evenimentul cel mai însemnat petrecut în piața internațională de bani dela ultimul nostru raport săptămânal încoace este reducerea etalonului oficial la „Banca imp. germană“, cu un procent întreg, dela 6% la 5% și la lombard dela 7% la 6%. Motivată a fost reducerea cu situația constant favorabilă a Băncii și a pieții financiare germane, unde discountul privat a fost în reducere și a cotate în ultimele zile 4%.

Favorabilă se prezintă situația pieței financiare și în London, unde discountul privat, cu toată împrumutul englez de stat a absorbit mijloace însemnate, s'a redus la 2⁷/₈%.

Asupra pieței interne de bani reducerea etalonului oficial în Berlin abia va exercita vreo influință. Situația de altcum este neschimbată și se caracterizează prin lipsa de afaceri. Cambii veneze s'au discountat cu 3⁷/₈%, iar cambii budapestane, de aceeași bonitate cu 4¹/₄%—4³/₈%.

JURISDICȚIUNE.

Taxa de storno. La o mulțime de bănci, mai ales maghiare din provincie, s'a introdus uzul de a calcula și pretinde taxă de storno, și la împrumuturile cambiale cu acoperire ipotecară — dacă se replătesc înainte de termenul fixat la contractarea împrumuturilor.

Curia reg. prin deciziunea sa Nr. 2503 P. dela 5^a Noembrie 1914 a enunțat, într'un caz concret, că *taxa de storno la împrumuturile cambiale nu se poate pretinde*. Taxa aceasta — zice Curia — îi compete creditorului numai la împrumuturile acordate pe termene lungi, de regulă la împrumuturile pe amortizație, pentru cazul, când acelea se replătesc înainte de termenul fixat și ca o despăgubire pentru eventuale interese pierdute. La împrumuturile cambiale cu acoperire ipotecară însă, la cari creditorul prin reescontarea cambiiilor a învârtit acele capitaluri — taxa de storno nu se poate pretinde.

CRONICĂ.

Împrumutul de războiu ungar și provincia. La subscripțiunea împrumutului de războiu ungar au participat în total 1800 institute de bani din provincie; suma subscrisă la ele se cifrează cu K 257.038,750, care formează în mediu 9.5%, ale depozitelor lor spre fructificare.

În comitatele cu populație românească s'au subscris:

In com. Alba-infer. (14 instit. de bani)	K	1.467,000.—
„ „ Arad (22 „ „ „)	„	14.150,350.—
„ „ Bihor (31 „ „ „)	„	5.106,200.—
„ „ Brașov (4 „ „ „)	„	2.306,650.—
„ „ Caraș-Sev. (19 „ „ „)	„	3.249,400.—
„ „ Cenad (8 „ „ „)	„	1.298,000.—
„ „ Cluj (9 „ „ „)	„	1.634,100.—
„ „ Făgăraș (4 „ „ „)	„	548,400.—
„ „ Hunedoarei (18 „ „ „)	„	2.524,350.—
„ „ Maramurăș (2 „ „ „)	„	242,500.—
„ „ Murăș-Turda (7 „ „ „)	„	1.306,500.—
„ „ Sătmar (27 „ „ „)	„	3.101,800.—
„ „ Sălăgiu (10 „ „ „)	„	1.038,950.—
„ „ Sibiu (8 „ „ „)	„	7.158,050.—
„ „ Solnoc-Dob. (13 „ „ „)	„	649,050.—
„ „ Târnava-m. (4 „ „ „)	„	251,900.—
„ „ Târn.-mare (8 „ „ „)	„	1.563,550.—
„ „ Timiș (43 „ „ „)	„	8.587,900.—
„ „ Turda-Arieș (5 „ „ „)	„	664,400.—
„ „ Torontal (53 „ „ „)	„	7.265,950.—
Total K		64.114,000

Suma totală, subscrisă la băncile noastre, și de diferitele noastre corporațiuni și fundațiuni, din împrumutul de războiu ungar se poate evalua, pe baza cifrelor publicate în N-rii noștri ultimi, precum și a informațiunilor primite dela câteva din băncile noastre mai mari, la rotund K 4 milioane.

Rezultatul final al subscripțiunii împrumutului de războiu al monarhiei este K 3,153.000,000. La suma aceasta a contribuit Austria cu K 2135 milioane, iar Ungaria cu K 1018 milioane.

Banca Austro-Ungară. În o ședință recentă a sa Consiliul general al Băncii Austro-Ungare, a hotărât a amâna pe timp nedeterminat atât adunarea generală extraordinară a băncii, care avea să se țină în l. c., pentru a hotărâi asupra învierii privilegiului băncii, cât și adunarea generală ordinară, ce de obicei se ține în Februarie și care are să hotărască asupra bilanțului.

Cu considerare la starea de războiu a monarhiei, bilanțul pe 1914 îl va încheia Banca Austro-Ungară numai *pro foro interno*, fără a-l da publicității. Acțio-

narii vor primi pe baza bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1914 un ã cont asupra dividendei, a cãreia mãrime se va fixã din partea Consiliului general în Ianuarie 1915.

Moratoriu pentru strãinãtate în România. Pe birourile parlamentului român s'a depus un proiect de lege pentru acordarea unui moratoriu pentru plãțile în strãinãtate.

Iatã cari sunt principalele dispozițiuni ale acestui proiect de lege:

O am nare a plãților pentru o duratã de trei luni, începând dela promulgarea acestei legi, va fi acordatã comercianților, sãcietaților comerciale, bãncilor, ca și particularilor pentru a ãmplini angajamentele lor, provenind din afaceri comerciale sau civile, cu sau fãrã termen, contractate cu strãinãtatea înainte de promulgarea legii, și plãtibile în țarã sau în strãinãtate.

Dobãnzile convenționale sau în absența unei convențiuni, o dobãndã egalã cu scontul oficial al Bãncii Naționale mãrit cu *unu* la sutã, va fi perceputã din ziua scadenței pãnã la aceea a plãții, afarã numai de o convenție contrarã.

Giranții și toate celelalte persoane obligate vor beneficia de aceastã amãnare.

Nici o declarație de faliment pentru neplata unor asemenea datorii nu va puteã fi pronunțatã în cursul duratei moratoriului.

La expirarea termenului de trei luni, vor puteã fi acordate alte prelungiri de trei luni sau mai puțin de trei luni, dupã trebuințã, prin decret regal, dupã propunerea ministrului de justiție, autãrizat de consiliul de ministri.

*

Etalonul oficial în Europa: Anglia 4½%, Austro-Ungaria 5½%, Belgia 6%, Bulgaria 6½%, Danemarca 5½%, Elvetia 5%, Franța 5%, Finlanda 5%, Germania 5%, Grecia 5½%, Italia 5½%, Norvegia 4½%, Olanda 6%, Portugalia 5½%, România 6%, Rusia 6%, Scoția 5%, Sãrbia 7%, Svedia 5½% și Spania 4½%.

*

Bãncile noastre și ãmprumutul de rãboiu. La ãmprumutul de rãboiu ungar s'au fãcut urmãtoarele subscripțiuni la bãncile noastre:

la „Cãmpina“ Mociu	K	15,000
„Lãpușana“ Lãpuș	„	11,500
„Nãdlãcana“ Nãdlac	„	116,500
„Șercãiana“ Șercaia	„	26,850
	K	169,850
Transport din Nr. trecut	„	2.108,450
Total:	K	2.278,300

1915.

Invitare la abonament.

Anul XVII.

Ca începerea unui an nou, anul al XVII-lea de existență al revistei noastre, adresãm on. noștri abonenți de pãnã acum rugarea, sã binevoiascã a-și ãnoi din bunã vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulatã a revistei noastre sã nu sufere ãnterupere. Ne exprimãm totodatã speranța, cã în noul an, în preajma cãruia stãm. nu numai ne vor rãmãneã credincioși vechii noștri abonenți, ci vor ãnrã în șirul abonenților și alți numãroși cetitori și prietini ai revistei noastre.

On. noastre institute de bani și membre ale «Solidaritãții», de a cãrora binevoitor sprijin ne-am bucurat și în trecut, le rugãm a ne face pãrtași de aceasta și în anul, ce vine, folosindu-se cãt mai adeseori și ori de cãte ori se ãvește necesitatea, de coloanele revistei noastre pentru inserarea publicațiilor lor oficiale: bilanțul anual, convocarea adunãrii generale, concurse și altele.

Folosim ocazia aceasta pentru a adresã și on. noștri abonenți restanțieri — institute, ca și particulari — rugãmintea, ca deodatã cu prenumerarea revistei noastre pe anul 1915, sã-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Prețul de prenumerare al «Revistei Economice» rãmãne și pentru anul 1915 neschimbat:

K 12 — pe un an
și „ 6 — „ ½ „

Comandele de abonament, precum și inserțiunile rugãm a le adresã la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu — Nagyszeben.

BIBLIOGRAFIE.

Anuarul băncilor române pe anul 1915.— Anul XVI. Redactor: **Constantin Popp.** —

Sibiu: Tipografia arhidiecezană, 1914. Prețul K 4'30 incl. porto.

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria a apărut în zilele acestea, în formatul obișnuit și în extensiune de 18 coale tipar.

Partea calendaristică, omisă în anul trecut din «Anuar» s'a introdus din nou în Anuarul pe 1915, conținând partea aceasta, pe lângă calendarul anului viitor, încă următoarele îndrumări și notițe de interes și folos pentru cercurile băncilor și pentru ori și cine:

Mărimea normală a bancnotelor, Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor Băncii Austro-Ungare; Timbrele de documente în circulație; Chei pentru calcularea intereselor; Competințe de timbru, ce obvin mai adeseori în practica băncilor; Competința de timbru a registrelor; Scala de timbre; Tarifa telegramelor și postală și Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși conține pe 17 coale (264 pag.) datele privitoare la 150 de institute de bani, societăți pe acții, dela «Solidaritatea» și «Banca generală de asigurare», dela 73 de însoțiri de credit și dela 24 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate limbile împroutolate, sediul (comitatul), Nr. telefonului, calitatea de membru la «Solidaritatea», anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividendă pe ultimii 3 ani, termenul de prescripțiune a cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății. Mai departe: numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul și contul profit și pierdere pe anul 1913, distribuirea profitului net și al cuotei de binefacere.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre «Solidaritatea», arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al revizorilor experți ai însoțirii; în fine bilanțul ei pe 1913.

După o tabelă a «Dividendei băncilor române pe 1913» urmează două sumare: unul după sedii, arătând în cari orașe și comune, ce întreprinderi românești sunt și altul alfabetic, cuprinsând toate întreprinderile din șematism.

Prețul «Anuarului» pe anul 1915 legat în pânză este K 4'30, incluziv porto și se poate comanda la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu — Nagy-szeben.

*

Au eșit de sub tipar Calendarele românești pe anul 1915 din editura W. Krafft, Sibiu, și anume:

«*Amicul Poporului*», anul al LV-lea, întocmit de I. Popovici, cu bogate ilustrațiuni și mape din războiul mondial. Acest calendar foarte potrivit pentru familiile românești cuprinde ca de obicei toate evenimentele mai importante ale anului în scris și în chipuri. În frunte aduce un tablou al marelui filantrop român Preareverend. Domn Ioan Micu Moldovan, chipul lui Emil Gârleanu, familia regală română, tabloul noului seminar Andreian din Sibiu și multe alte ilustrații intercalate într'un text și material literar ales cu multă îngrijire. Prețul: 70 fileri.

«*Poznașul*», neîntrecutul calendar umoristic al inepuisabilului nostru umorist național Haralamb Călămar, apare în anul al XX-lea de existență cu un material bogat și cu ilustrații hazlii de cea mai mare actualitate pentru acest an războinic, care dovedește că — „umorul mondial“ nu poate distruge „umorul național“ românesc. Remarcăm, că „Poznașul“ a fost distins de fericitul înalt defunct arhiducele-moștenitor Francisc Ferdinand în anul 1914 de o înaltă considerație, de care n'a avut parte până acum nici un alt calendar românesc: a fost primit pe seama bibliotecii înaltei Sale Case Imperiale și Regale, ceea ce constituie un nou titlu pentru valoarea acestui calendar unic în felul său la noi. Prețul: 60 fileri.

«*Calendarul Săteanului*», anul al XXIV-lea, aduce chipuri și mape din războiul actual și portretele Casei noastre domnitore și a celei din România, pe cel mai vestit general german (Hindenburg), care s'a arătat mai viteaz în războiu, chipuri naționale dela serbările din Orăștie etc. Prețul: 30 fileri.

SUMAR.

Să păstrăm. — Chestiunea bilanțelor și dividendelor. — Băncile și revizorii experți. — Prețurile maxime. — Cursul devizelor. — Reglarea obligamentelor cambiale ale celor chemați sub drapel. — *Jurisdicțiune*: Taxa de storno. — *Cronică*: Imprumutul de stat ungar și provincia, Banca Austro-Ungară. — Moratoriu pentru străinătate în România, Etalonul oficial în Europa, Băncile noastre și imprumutul de războiu. 1915. *Invitare la abonament.* — *Bibliografie*: Anuarul băncilor române pe anul 1915, «Amicul poporului», «Poznașul», «Calendarul Săteanului».

Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiu, Strada Cisndăiei Nr. 7 etajul I.